

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Zakaj vsek dan vsem —
daj v premikov.

Izvedo dality svetega
zad Holliday.

LETNO—YEAR XV.

Cena lista
je 25.00.

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., pondeljek, 4. decembra (Dec. 4), 1922.

Subscription \$5.00
Yearly.

STEV.—NUMBER 283.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ODSTAVITVENI PROCES PROTI DAUGHERTYJU.

"Justični tajnik je orodje Mornaga," pravi Keller, ki je predložil podrobnosti otožbe.

ŠTIRINAJST PRESTOPKOV JE NAŠTETIH.

Washington, D. C. — Kongresnik Oscar E. Keller, republikanec iz Minnesote, ki se pristeva protiresistom, je v petek predložil zbirnemu pravosodnemu očetu otožnico proti justičnemu tajniku Daughertyju, katerega bodo progresisti skušali odstaviti od službe.

Keller je navedel 14 prestopkov, ki jih je zakrivil Daugherty in v pismu, ki ga je priložil k obtožnici, naznana Keller, da bo med drugimi pričami pozval tudi bivšega predsednika Zdržavnih držav in sedanjega predsednika najvišjega zveznega sodišča William H. Tafta, prejšnjega justičnega tajnika George W. Wickersham, Samuel Gompersa in Gompersevega tajnika Guyja Oystera.

Justični tajnik je obtožen slednih prestopkov:

1. Namenoma je prezrl kräitve protitrustovskih zakonov in ovalno delovanje zvezne trgovinske komisije, ki je hotela spraviti kräitje pred sodiščem.

2. Odklonil je točno postopanje napram osebam, ki so prelomile protitrustni zakon v državi New York, dasi je imel pred seboj zapričezeno svedočbe državnega letalstvenega odbora za stanovanjske zadeve.

3. Ni hotel obtožiti oseb, ki pogazile protitrustni zakon, čeprav mu je zvezni senatski odbor za rekonstrukcijo predložil potrebne dokaze.

4. Zanemaril je uveljavljenje zakona, ki ščiti potnike na železnicah.

5. Iz justičnega departmента je odslobil dobre in zmožne uradnike, ki so preiskovali slučaje vojnih sleparij.

6. Za posle v justičnem departmantu je najel take uradnike, o katerih je znano, da so bili plaćani od tistih, ki so bili obtožni vojnih sleparij in proti katerim je imel justični departmament pred skrivnostjo.

7. Za posle v justičnem departmantu je najel take uradnike, o katerih je znano, da so bili plaćani od tistih, ki so bili obtožni vojnih sleparij in proti katerim je imel justični departmament pred skrivnostjo.

8. Svojo oblast kot justični tajnik je zlorabil v prid korporacij, kompanij in individuum, ki so pod kontrolo — ali v družbi z bančno tvrdko J. P. Morgan & Co. v New Yorku; proti tem korporacijam, kompanijam in individuum, ni hotel in ni dopustil, da lenega civilnega ne kriminalnega postopanja ne gleda na to, da omenjene korporacije, kompanije in individuumi kräijo zakone, kadar se jim slijublji.

9. Zasleplil in prevaril je bivšega predsednika William Howarda Tafta v svrhu, da je izposoval popolnomočje C. W. Morseja pod pretvoko, da je Morse smrtno bisan.

10. Zapraljal je javni denar v nepostavne namene z tem, da je najel agente za preiskovalni tiro justičnega departmента v svrhu, da so agentje vobuhni za konkretniki in senatorji, ki so kritizirali njegovo početje.

11. Dovolil je, da je neki Thomas B. Fielder lahko vplival na justične procese v območju justičnega departmента.

12. Podvrgel se je popolnoma vplivu velikih korporacij in posameznim bogatinom, ki izrabljajo justični departmment v svoje interese. Dovolil je tudi izkoriscenje ene mornariške oljne rezerve, ki je lastnina Zdržavnih držav.

13. Službe velike važnosti in željene odgovornosti je poveril ljudem, ki so nespособni, nezapeljivi in nevarni svobodščinai ljudstva.

14. Postavil se je na stran vseh profitarjev, proti katerim izvlačuje vsake sodnijske postope, ki so ukradle iz blagajne Zdržavnih držav.

NAIVNI TAJNIK ZA DELO BO MEHČAL SRCA DELODAJAL- CEV.

Phoenix, Arizona. — (Feder. Press). — James Davis, tajnik za delo v Hardingovi administraciji, se je tukaj navduševal za "propagando, ki ima omehčati trda srca delodajalcev in jih pridobiti za odpravo otroškega dela." Na ta način misli Davis odpraviti otroško delo v južnih državah! Dalje se je Davis izrekel za registriranje inozemcev, subvenčno predložil in da ostane v veljavi triodstotni naseljeniški zakon.

VČASI TUDI DOVTIPI PO- STANEJO RESNA STVAR.

SENATOR CARAWAY SE JE RAVNOKAR PREPRIČAL O TEM.

Dovtip je postal za nazadnjake zelo resna star.

Washington, D. C. (Fed. Press)

Ko je senator Caraway predložil rezolucijo, da se člani kongresa, ki so propadli pri kongresnih volitvah, suspendirajo pri aktivnem delu, dokler ne poteče njih čas, so nekateri smatrali to resolucijo za dovtip. In tako je on priporočil, da se odkaže poljedensku odsek.

Dovtip je pa postal resna zadava, ko je poljedelski odsek spremenil rezolucijo tako, da predlagata, da se spremeni konstitucija, da novi kongres prične z zasedanjem tako v decembru, da jo ustavijo na potu. In da se naš kongres približa moderni, bo Kruno Nelson iz Minnesote najbrž služil kot berikada.

Nelson je predsednik justičnega odseka. Mogoče bo reklo, da ima on pravico inicijatirati predloga dodatek k ustavi. Zdaj pričakujejo, da vstane, kadar pride stvar na dnevni red in da pove, da njen odsek zdaj uvažuje predlog, ki je v stiku s stvarjo.

Senatorska vladnost bo na to dovolila, da se prava rezolucija porine na politico in izroči justičnemu odseku. Nelson sede mogoče na svoj sedež, založi košček tabaka za zvečenje v usta in čaka, da senat in javnost pozabita skozimo na poahljene race, ko so bile obstreljene.

ZAMOČCI ODPRO SVOJO BANKO V NEW YORKU.

New York, N. Y. (Fed. Press)

Na vogalu Sedme avenuje in Street in tridesete ceste organizira novo banko, ki bo izključno služila zamorec. Poslovala bo pod imenom "Globe National Bank of New York". Glavna bo znašala \$250,000 in \$275,000 bo investiranih v poslopu. Izdanih je 2,100 delnih po \$210 par.

Zemljinsko posest zamorcev v New Yorku cenijo na sto milijonov dolarjev. V bančnem ravnateljstvu bodo belopoltniki in zamoreci.

Banka se ustanovi, ker v New Yorku prebiva izredno veliko zamorcev.

KATOLIŠKI ODVETNIK KLIČE NA BOJ PROTI KUKLU- SOVSTVU.

Washington, D. C. (Fed. Press)

Na učilišču Jonzaga je pričelo proti kuklukovskemu gibanju, ki ima milijon članov. Na shodu je govoril Charles W. Darr, znan lokalni odvetnik, ki je krepko udružil po kuklukovstvu.

Rekel je: "Obdarjeni smo z ne-tolerancijo, kakršne se nismo doživeli vi in jaz. In to je kuklukovstvo. Sedaj je napočil dan, da so katoliški možje in složni in odločni, da uničijo take namene."

NEKATERE DEŽELE SO ŽE IZČRPALE IZSELJENIŠKO KVOTO.

Washington, D. C. — Izseljeniško kvoto za leto 1921 so izčrpale Bolgarija, Grčka, Luxemburg, Palestina, Španija in Afrika.

Čevljanske vsote denarja, ki so velikanske vsote denarja, ki so v zvezi z vojnimi sile, razglasile, da sleparja odjemajo.

JUŽNI SENATORJI SE BOJE PROTILINČAR- SKE PREDLOGE.

V NJI VIDIMO ZAČETEK RAZ- PADANJA ZDRAUŽENIH DRŽAV.

Po njih mnenju slični republika na pravici za belopoltnega žiteljemanu do lindanja zamorca.

Washington, D. C. (Fed. Press)

— Senatorji iz-držav, v katerih se pogosto poslužijo vrvice in baklje, so v opoziciji proti Dyerjevi proti-linčarski predlogi. "Poslopije naše vlaže slični na pravici za belopoltnega žiteljemanu do lindanja zamorca," izjavljajo oni.

Vzemite to pravico in Amerikado na nivo, na kakršnem je bilo mogočno rimsko cesarstvo, preden je razpadlo v prah, meni senator Underwood iz Alabame. Drugi državniki so prisločili na pomod senatorju iz Alabame.

Njih govorance so prepojene s krikom ameriških orlov in v krvi očetov — ustavniteljev. Oni nasvare, da pojde izjava neodvisnosti tisto pot, kot je šlo štirinajst točk, ako se ne dovoli višjemu plemenu sežigati živih Etijopevnov na kolu.

Senatorka Underwoodova, voditelja južnih demokratov, omenjajo kot kandidata, ki bo prihodnjih imenovan članom najvišjega sodišča. In na roki je precej dokazov, da demokrat iz Alabame in republikanec iz Ohija v Beli hiši enako sodita, kako je treba ravnat suverenim državam z manjšinami.

V času ko je Underwood hvalej sportne igre v zamorskem pasu, je predsednik Harding obvestil časopisje, da zvezna vlada težko predvzame odpraviti igrajkanje Kukluklana. To bi bilo posegnevanje v državne pravice, je dejal predsednik.

Predsednik je namignil, da je organizacija L. W. W. nekaj popolnoma drugega. Prijatelje nimajo vloška sezona nanje je odprta skozi vse leto. Prav je tudi po sodbi mr. Hardinga, aka justični tajnik Daugherty poseže v pravice posameznih suverenih držav, v katerih strokovno organizirani delaveci ali komunisti naglašajo, da imajo pravico do slobode govora.

V takih zadavah sta Underwood in Harding ene misli. "Mi smo za zakon in red in ne verjamemo v vlado držali," je Underwood govoril senatu. Ampak povedal je, da bo mala skupina lincarskih senatorjev onemogočila vsako delo v senatu, dokler ne vržejo Dyerjeve proti-linčarske predloga.

PARNIK SE JE POGREZNIL V SILNEM VIHARJU.

Deset brodarjev je utonilo.

Duluth, Minn. — Kanadski parnik "Maplehurst" se je pogrenil v silnem viharju, ko ga je vihar vrgel z vso silo ob valobran. Kapitan Nelson Bernard je utonil z deset brodarji vred, devet brodarjev so pa resili. Nešreča se je dogodila na zapadnem delu Portage Lake kanala v jezeru Superior. Parnik se je pogrenil pet in dvajset čevljiev globoki vodi.

Rešileci so imeli izredno mukotrpo delo. Večkrat so se približali v silnem viharju parniku, a veliki valovi so pognali čoln zopet proč od parnika. Rešileci izjavljajo, da so kapitan in mornarji utonili, ker niso hoteli skočiti z mostičem.

POSTA JE PRIHRANILA LJU- DEM DVA TISOČAKA.

Washington, D. C. — Pošta je nom dva tisočaka, ki ju je prihranila na pošti in ker ni hotela denarja izročiti tyrdkama Canadian Silverware Kompaniji in Community Sterling Manufacturing Kompaniji v Montrealu.

Denar je bil v kuvertah, ki so bile naslovljene na omenjene kompanije, proti katerima je pošta razglasila, da sleparja odjemajo.

Indijance so želele, da ne bo

ČKAŠKI OBČINSKI SVET JE PROTI NOVI USTAVI.

Chicago, Ill. — Občinski svet se je z veliko večino izrekel proti novi ustavi za državo Illinois in sklenil je objaviti apel na volilce mesta Chicago, da naj glasujejo proti ustavi, ko bo na splošnem glasovanju dne 12. decembra. Župan Thompson je imenoval pet aldermanov, ki bodo sestavili in objavili poročilo in apel.

IZID VOLITEV JE OD- KLONITEV SUBVEN- CNE PREDLOGE.

TAKO SODI COYLE, UREDNIK STROKOVNEGA GLASILA ŽELJENIŠKIH STROJEV VODI.

Od te predloga ne bo imel nikog drugi koristi kot delnicarji parobrodnih društv.

Washington, D. C. (Fed. Press) — Subvenčna predloga, ki jo zahteva predsednik Harding od konгрresa, je najslabeje zakonodajno delo, ki so ga izredni privilegi iskali zadnjih deset let," pravi Albert F. Coyle, urednik strokovnega lista "Brotherhood of Engineers Journal".

Coyle citira informacije, ki jih je prejel od srojevodij in pravice in druge komisije za vladajoči zemljišči. Konferenca se počasi vleče brez kakih posebnih rezultatov. Komisija za politične, vojaške in teritorialne zadeve se je včeraj zedinila v načelu, da sprejme sugestijo dr. Nansena, zastopnika ligi narodov, ki je pravkar prišel iz Turčije v Lozano. Nansen pripoveda, da se turške manjšine na Grškem zamenjajo z grškimi manjšinami na Turškem. To pomeni, da bo na ta način zamenjan več ko dva milijona oseb. Venizelos je dejal, da Grčija nima prostora za vse grške begunci iz Male Azije, vzhodne Tracije in Carigrada ter je izrekel upanje, da bo Amerika revidirala svoje naseljeniške zakone in sprejela ogromno število Grkov, ki nima doma.

Coyle citira rezultate, ki jih je

venizelos je tudi zagovarjal ekspedicije ministrov v Atenah. On in general Mazarakis, svetovalec v vojnih zadevah, sta rekla, da se vprito tega jasnega mandata sklene star kongres, katerega veliko članov je zadeval hitra in nepričakovana politična smrt v zadnjem kampanji, in pripoveduje svojim poslancem, da je načelnična skupina vodila včasih vodilno v Evropi.

Carigrad, 2. dec. — Rebelen gibanje Turkov in Bolgarov v zahodni Traciji je dobilo odmev v Mezopotamiji. Iz Bagdada poročajo, da so Kurdi pobiliti in organizirali svojo vlado v Sulajmaniji. Drago poročilo se glasi, da je arabski kongres zaključil, da je njihov kralj Husein, katerega so Anglezi postavili Arabcem, načelnični izdajalec in vsledtega se mora odstaviti in drugi vladar izleti na njegovo mesto.

Revolt v zahodni Traciji se razširja, kakor plamen na suhi preri. Čete Turkov in Bolgarov naraščajo dnevno in napadajo grške postojanke. Gumuljina je v njihovih rokah. V Solunu so Grki ubili trinajst bolgarskih komisarjev.

Rauf beg, novi carigradskega

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopis se ne vradijo.

Narodnina: Zadnjeno dnevo (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in na iznosno \$6.00.

Materijal na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2257-50 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Nov. 30-22) poleg vsega imena na naslovu poslani do vam je s tem dano poteka narodnina. Ponovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

KJE SO VZROKI?

Charles P. Steinmetz, svetovno znan elektrotehnik, je kandidiral kot socialist za mesto državnega inženirja. Pri volitvah je propadel in ostal je na tretjem mestu. Njegov nasprotnik, ki je bil izvoljen, se ne da glede zmožnosti primerjati s Steinmetzom. Celo velebizniški listi niso nasprotovali Steinmetzovi kandidaturi, kajti uredniki so se zavedali, da se osmešijo pred vsemi pametnimi ljudmi, ako store kaj takega. Nekateri listi so ga celo priporočali volilec, čeprav je Steinmetz socialist.

Njegovi nasprotni kandidatje so bili ljudje, ki niso bili inženirji. O inženirskeh vedah mogoče toliko razumejo, ko zajec o bobnjanju. Kandidat, ki je bil izvoljen, bo seveda moral najeti druge inženirje, da bodo delali zanj. Seveda ne bo mogel najeti Steinmetza, kajti plačati mu ne more plače, ki jo prejema od General Electric kompanije. Steinmetz je pa bil pri volji delati za določeno plačo, ako ga ljudstvo izvoli in tako pokaže s svojimi glasovi, da ima zaupanje vanj. In ker ljudstvo v državi New York ni izvršilo tega, bo izgubilo znanje najboljega elektrotehnika v Združenih državah, ker bo Steinmetz tam ostal, kjer dela še danes in zavzema tako pozicijo, ki zahteva moža, s takimi zmožnostmi, kot jih ima Steinmetz.

Kako je bilo mogoče, da je Steinmetz propadel pri volitvah, bo mogoče vprašal marsikdo. Nič čudnega, da je Steinmetz propadel. Ako bi bilo ljudstvo zrelo in bi ne drlo še za tistimi profesionalnimi političarji, ki so najbolj navihani, bi bili že zdavnaj vsi graftarji in korupcionisti spodeni iz javnih uradov. V javnih uradilih bi povsod sedeli najzmožnejši ljudje mesto profesionalnih političarjev.

Veliko agitatoričnega dela čaka še razredno zaved, ne delavce in pametne farmarje, da odpro ljudstvu odi, da bo znalo voliti. Volilni sistem ni kriv, da je Steinmetz propadel pri volitvah, kot trdijo nekateri. Bodimo odkritosrčni in povejmo, da je ljudstvo še po večini preleno ali prezaspalo ali nevedno, da razmislija o zmožnostih kandidatov za javne službe, o programih raznih političnih strank. Na severozapadu se je obrnilo nekoliko na bolje. Ali to je sad večletnega težkega agitatoričnega dela, ki je zahtevalo svoje žrtve.

Ljudsko mišljenje se ne spremeni tako hitro.

Komaj prične delavski ali farmarski otrok govoriti, mu prično ubijati v glavo starinske nauke in pravljice. Ti nauki spremljajo farmarskega in delavskega otroka, ko odraste. Prav težko se farmarski in delavski otroci otresejo vpliva teh naukov, ko odrastejo in imajo volilno pravico. Večina se dandanes sploh ne otrese vpliva teh naukov, ker parasitični sloj z raznimi napravami skrbi, da se jih ne reši.

Včasi izredni dogodki vplivajo na ljudsko mišljenje. A taki dogodki so redki, kajti močni morajo biti, da pretrsejo vso podlago človeške družbe. Takrat prihaja ljudstvo hitreje do spoznanja. Marsikje pa tudi taki dogodki ne učinkujejo.

Te resnice se zavedajo starini in zaradi tega so tako nepopustljivi v vsem, kar služi napredku in vodi ljudstvo do spoznanja resnice.

Sola bi bila lahko mogočen faktor, ki bi pospešil razvoj v človeški družbi. Vprav šole se pa starini oklepajo najbolj trdno in jo nočejo za nobeno ceno izpustiti izpod svoje kontrole. Še ni davno tega, ko je neki vseučeliščni predsednik rekel, da vseučelišča ne odgovarjajo sedanju času. Učna metoda je še vedno tista, ki je bila v navadi pred sto in več leti.

In tako so delave in farmarji, ki so spoznali, da je treba spremeniti gospodarske razmere, ako hočemo, da zavladajo človeške razmere v človeški družbi, prisiljeni sgitirati med delavsko in famarsko maso, poducavati jo in kazati ji pot iz temne sedanosti v svitlo hodočnosti, da postaja armada tistih, katerim je padla mrena raz oči, večja in večja.

KAKO JE Z NAŠIMI TRGI?

Pridelek krompirja je letos ogromen. Farmarji v nekaterih krajih v Minnesoti so pridelali po devetdeset bušljev krompirja na aker. S to vestjo, je pa prišla druga v javnost, ki govorji, da so farmarji ponekod spodorali krompir, ker jim ponujajo take cene zanj, da se farmarji ne izplača izkopati in ga postaviti na trg.

Ako bi farmar prejel saj od trideset do štirideset centov za bušljev krompirja, bi krompirja ne spodoral, ampak postavljal bi ga na trg. Toraj ponujajo farmarju gotovo manj za krompir, da ga pusti v zemlji, da tam segnije.

Vzroke za take razmere pa tiče v naših koruptnih tržnih metodah. Kajti pridelek, za katerega ne dobi farmer toliko, da bi dobil povrnjen saj trud, ki ga je imel pri obdelovanju polja, se prodaja v velikih mestih in industrijskih središčih po izredno visokih cenah.

Farmarji bi sami postavili svoje produkte na trg, aki bi bile tržne razmere uravnane. Ali če farmarji zahtevajo vozove, da naložijo vanje svoje podukte, tedaj dobre odgovor, da ni železniških voz. Ako se farmarjem posreči dobiti vozove, tedaj so produkti dostikrat toliko časa na potu na trg, da segnijo ali se pa pokvarijo na drug način.

Med farmarjem in konzumentom je cela vrsta prekupčevalcev, meštarjev in drugih nebodijih treba, ki pritisajo na cene, da padajo, kadar kupujejo produkte pri farmarjih, kadar pa prodajajo produkte konzumentom, jih pa naganjajo kviško. Ti posredovalci poberejo smetano, da za farmarja ne ostane ničesar in da je bilo njegovo delo skoraj skozi vse leto zastonj. Dokler poljski produkti ne bodo od farmarja in brez vsakega posredovanja prihajali na trg, toliko časa, bo farmar prejemal nizko ceno za svoje pridelke, konzument jih bo pa plačeval po pretirano visokih cenah.

SLIKE IZ NASELBIN.

ven mala komedija in ta igra je bila nedvomno vredna za vsakega po 25c.

Zabava kakor redeno, je bila nekaj dobrega, le prekratka je bila, kajti naše 'solnce' je vse prehitro zašlo. Pa to nič ni, bomo pa drugi zopet imeli kaj enakega in se vojkovali z darovi. Dne 31. decembra zvečer se nam zopet obeča dovolj zabave, kajti na ta večer bo naše jednotino kopice otrok mora presneto varčno paziti na vsak cent predno ga izda.

Še enkrat se zahvaljujemo bratom pri pevskih društvenih obiskih in obisku in jim želimo, da bomo pri prilikah zvrnil. Pozdravim vse Slovence širok Amerike, posebno stare prijatelje v Oglesbyju in nepozabnega soprogina v očeta šestih otrok, starih od 2 do 17 let, Antonia Bizjaka.

Pokojni naš ljubljeni mož in oče je bil rojen v Globocieh pri Kostanjevici na Dolenjskem, kjer tudi zapušča že ostarelega očeta in enega brata ter več sorodnikov. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu na pokopališču v Shapsburg, Pa., dne 25. novembra.

Lepo se zahvaljujem polbratu Fr. Gerloviču, polsestru Rosie, omoženi Flavček, ki stoji v Chicago, Ill., za krasni poslani venec. Polbratovi soproti Mary Gerlovič, stanjujoči v Alleghenyju, Pa., za venec in udeležbo pri pogrebu, ter članom društva št. 118 SNPJ za vso izkazano možno, ki ste mi jo nudili ob šanu bolezni in smrti pokojnika, kajti tudi za številno udeležbo pri zadnjem pohodu na pokopališče.

Vsem drugim hvala za številne vence, za nomoč in istrenno tolubo v uri nesreče. Tebi, dragi in nepozabljeni sopropi in oče pa boli lahka ameriška zemlja. Posidajte mirno!

Zaljubiči ostali: Antonija Bizjak, soproga, Alois, Angela, Rudi, Ani, Elizabetha in Franki, otroci.

Pokojnik je živel v Ameriki skoraj šest let in bil večletni član SNPJ, društva v Pittsburghu, Pa.

Livingston, Ill. — Malokdaj pride v Prosveto glas iz naše male naselbine, zato bom sedaj jaz nekaj opisal naše razmere. Po končani premogarski stavki, ko smo zaslužili nekaj ped in prejeli po par petdesetakov, smo mislili, da je treba v razvedrilu prideti malo veselice. V kratkem smo se dogovorili v slovensko možko pevsko društvo "Naprej" v Livingstonu je priredile vselejno dne 4. novembra. Prireditev se je vrnila pri sobratu F. Domeviku.

Na naš vabilo se je odzval tudi možki pevski zbor "Naprej" iz Springfielda ter udeležil se je pevsko društvo iz Carlinville, mešani pevski zbor društva sko društvo "Slavček" iz Carlinville nekaj. Vse je dobro iztekle, kajti pri zabavi ni manjkalo ničesar, kar je potrebno, da je začela pobirati iz podprtih mrtvev in jih iskali do treh popoldne, da je vedno dela tam po en par ljudi in bodo vse najdenje baje sezgali.

Eksplozija je bila tako močna, da se po vsej naselbini Republice prične počitnice, katerih se nam poročali o takih načinjih.

Eksplozija je bila tako močna, da je bila vse dobro iztekle, kajti pri zabavi ni manjkalo ničesar, kar je bila tako močna kakor ta.

Tako je eksploziji so se črni pričeli od tu seliti in par dni po eksploziji je bila odseljena že kakih 50. Drugi se bodo istotako odselili, le to je, da nekateri še čakajo na plačilo, ki ga imajo prejeti od kompanije. Sli bodo morda nazaj v Alabamo, odkoder so prišli. Očividno se se radi te da dobiti zaslužilo.

V naši naselbini smo že dobili prvi sneg. Meni se zdi, da je pač nekaj prezgodaj, ali ne?

— Slovanka.

pa takih kimovev, ker če bomo slednje volili, vidim, že naprej lahko, zato zlasti posledice bo to imelo za nas in organizacijo sploh Lewisova mačina deluje previdno in vtrajno, zato naj vsak dobro premisli ter porabi svoj glas kolikor mogoče koristno ob dani priliki.

Drugega posebnega od nas ni, kar da sedanje gospodarske razmere zelo pogosto zahtevajo tu ali tam svojo žrtve. Kar se tiče društva, gre v splošnem boljše kot je bilo, dasiravno še ni opači med članstvom tiste odprtosti in skrbnosti in dobrohotnosti, kot je vladala pred stavko. Drug drugemu se vedno nekako izogibamo, kar je umljivo, da ima svojo slabo stran. Upajmo, da se bo zacetila tudi ta rana in delujmo za spravo.

K sklepnu pozdravljam vse soščine po Sirni Ameriki. — Jacob Baloh.

Springfield, Ill. — Oj, zlati, lepi časi, kje ste, kdaj se povrnete k nam! Menda jih ne bo nikoli več!

Med avtovo vojno so vsekrižem vplili: Na delo ali v armado, vsakdo je bil primoran, da je moral delati, danes pa je lahko vse oni, ki ima delo, dasiravno pri vsem svojem trudu ne prisluži več kot za najskromnejše potrebe. Posebno delavec z družino kopice otrok mora presneto varčno paziti na vsak cent predno ga izda.

Že hitro mineva čas. Še štiri meseca imamo dela in potem se nam zopet obečajo neprostovoljne počitnice, katerih se gotovo nihče ne veseli. Pozimi delaj, vsega para, da ne vidi nikoli solinca, poleti pa ogrej svoje otriple ude na žgočem soncu. Sicer se vsakomur prileže nekajliko počitka, ampak v žepu nastane potem takem jetika.

V naši naselbini se je zvrnila goljufija, katere žrtve je postal rojek Anton Per, kakor pa je že bilo poročano dne 1. novembra v številki 281. Rojek Per poseduje svoj dom in je še samec. Navrhničec se je poslužil posebne taktike, da je prišel k njemu kot kupec njegove hiše, drugi dan pa poskrbel, da se je naš rojek seznamil na cesti že z drugim in tako sta ga na premeten način ogoljafala za vse, kot je opisal že počitnike od tu.

Pri tem bi ne bilo nikakve zame, da slovenski listi niso še nimalo poročali o takih načinjih goljufije, toda vsako leto prinesajo naši listi poročila o neštetnih enakih slučajih, katerih žrtve so potestali navedeni delavec. Rojek naj sedaj zopet dela v jami nekaj let, da si bo toliko prihranil, ako bo sploh mogel še kdaj toliko pridobi. Sploh pomilovanja vreden je tak človek, ki misli, da bo kar ne noben bogatil in še posebno s pomočjo takih tujcev, ki jih prej nikdar ni videl.

V naši naselbini smo že dobili prvi sneg. Meni se zdi, da je pač nekaj prezgodaj, ali ne? — Slovanka.

AVSTRALIJA SE RAVNA PO SKLEPIH WASHINGTONSKIE MIROVNE KONFERENCE.

Melbourne, Avstr. — Avstralija v sredini novembra je v smislu washingtonske mirovne konference znižala svoje oborožene sile na morju in na suhem.

Pred konferenco je imela Avstralija brodovje, ki je štelo pet in dvajset ladij v službi. Vsi so eden bojni križar, 3 lahi križarji, sedem uničevalcev in šest potavljalc. Zdaj je v službi samo trinajst ladij. Glavno enoto tvorijo tri lahi križarji in tri uničevalci. Po starem je bilo sedem ladij v rezervi, zdaj pa je dvanajst ladij v rezervi. Stevilo mornarjev in častnikov je bilo znižano od 4,850 na 3,930.

Stalna armada je bila znižana od 2,500 na 1,600 mož, državljanska armada pa od 118,000 na 30,000. Stevilo starejših kadetov je bilo znižano od 99,000 na 30,000. Malijski kadetje so popolnoma odpravljenci.

Zdaj se, da je Avstralija skušala se ravnavati po washingtonski mirovni pogodbi.

Preprečeno zavorjanje na Gj. Keroševiča. V Belgradu so 6. novembra prepovedali visokošolsko zavorjanje v prid na smrt obojenega rojardja Gjura Keroševiča. Zavorjanje je zabranila uprava visokosolske skrbiščne. Visokošolski so skrbiščni rasburjeni. Kakor je znano, se zanima za Keroševičeve usode zlasti francoski komunistični proletarij, ki je tozadnje nabolj apel na mednarodni proletarij.

Osebam, ki prihajajo v Jugoslavijo, naj prijavijo vse inozemske novčanice, ki jih prinašajo s seboj. Mejni oblasti potrdi prijavljene zneske z zaznambo na potem listu ali pa izroči posebno potrdilo o uvoženem denarju. Ako dotičniki zapustijo Jugoslavijo tekom meseca dne, smejo proti izkazu potrditi odnesti s seboj enak inozemski denar do meseca, ki naj ne presegne zneska, prijavljene ob prihodu.

Odredbe glede zneska inozemskega denarja, ki ga sime potnik imeti s seboj iz države, se strogo izvršujejo.

Potnik se ob odhodu iz države preiskujejo, in ako se najde da imajo s seboj denarja čez znesek, prijavljajo ob prihodu, oziroma čez znesek, dovoljen glasom odredb za izvoz valut v inozemstvo, se denar zapleni in nositelj utrigne biti

ZALOŠTNE RAZMERE V ORGANIZACIJI STAV- BINSKIH DELAVEC.

SE SE OBČUTI BRINDELOVO
MOČ, DASIRAVNO JE
V JEOL.

Stari juridični spori razdejajo
organizacijo!

New York, N. Y. (Fed. Press.)

— Robert P. Brindell, nekod delavski car v New Yorku, se nahaja

zadari korupcije v Sing Singu,

toda njegova moč se občuti v or-

ganizaciji stavbinskih delavev Razni juridični spori razdejajo

organizacijo stavbinskih delavev

kot ob Brindellovu času in polo-

žaj je tak, da bo do 125,000 stav-

binskih delavev brez dela, orga-

nizacija se pa pocepi na veselje

stavbinskim podjetnikom.

Z delavskega stališča je položaj

tako resen, da se je v New Yorku

ustavil John Donlin, načelnik de-

partmента za stavbinske delavec v

Ameriški delavski federaciji, ko

se je vrácel v Washington iz Ho-

nolulu. Prezel je agitacijo in

vodstvo organizacije, da se raz-

meri zopet urede. Donlin je bil

preje poslan, da organizira nov

svet stavbinskih delavev v New

Yorku pod okriljem Ameriške delavski federacije, ker je bila

prejšnja poslovna suspendirana.

Brindell je bil obsojen v jeo, ker je izsiljeval denar od podjet-

nikov. Ali podjetniki so rajše ob-

čevali s organizacijami, ki so bile

pod Brindellovo komando. Kot or-

ganizacijami, ki so pripadalo Ameriški delavski federaciji.

Ameriška delavška federacija je

skušala zopet dobiti kontrolo nad

zidarji s pomočjo drugih organi-

zacij. Posrečilo se je, da je organi-

zirala okoli pet tisoč zidarjev,

dvanajst tisoč zidarjev je pa osta-

lo pri stari Brindellovi organizaci-

iji.

Podjetniki so imeli skušnje in

so rajše sklepali pogodbe z Brin-

dellovo organizacijami, kajti

sposnali so, da Brindell in njegov

pobočniki radi pomagajo gotovim

podjetniškim skupinam, da se zne

be svojih konkurenrov.

Séasons je organizacija zidar-

ev pod okriljem Amer. delavške

federacije narasla nad osem tisoč

članov. Odredene so bile stavke na

postopkih, na katerih so delali

člani Brindellovih organizacij.

Podjetniki so potegnili z Brin-

dellovo organizacijami in iz-

rekli, da izpro vse zidarje, ako

niso te stavke odpoklicane. To po-

meni, da bo okoli 125,000 stavbin-

skih delavev raznih strok brez

del.

Ta bratomorni boj v delavskih

organizacijah pokazuje, kako so

če stavbinski delaveci prežeti s ti-

stim duhom, ki je lastnost raz-

rednozavednih delavev. Njim so

še vedno več oseb, kot pa priue-

pi.

Ameriška delavška federacija

ne bo odnehal. Kajti mnenja je,

da je treba odpraviti take delav-

ške organizacije, v katerih se po-

samezniki povspno do carevanja

in izrabljajo delavško organizaci-

jo v svojo korist.

BOJ ZA NACIONALIZACIJU

ZELEZNIC ŠE NI UGASNIL.

Washington, D. C. — Rekon-

struktivna liga, sestavljena iz na-

prednih delavskih in naprednih

farmarskih organizacij, bo nado-

ljevala z bojem za enotno obrat-

vanje železnic pod vladno kontro-

lo, za uvedenje davka na dedičine,

vstopavitev davka na velike pro-

ste in za denarni in bančni si-

stem, ki bo služil ljudstvu. Pri-

tem se ne bo osirala na parlamen-

tarne bloke in protibloke.

To je izjavo je podal Herbert F.

Baker, predsednik lige, ki je pri-

pelj v Washington, da se udeleži

posvetovanja farmarjev, kateri so

dospeli v Washington v skorjih.

**VOHUN IN STAVKOKAZ JE
ODEOMAL V SING SING.**

New York, N. Y. — Alfred B.

Lindsay, nekod privatni detektiv,

stavkokaz in industrijski vohun,

je bil obsojen v jeo od pet do de-

set let, ker je opeharil žene v New

Yorku za red ko pol milijona dolarjev. Lindsay je postal denarni

"meščar" in tem "poklicu" si

je žene izbral za svoje štreve. Ne-

kateri žene je oskubil za vse njih

prihranki. Podjetniki, kateri jih

zvesto služil kot stavkokaz in in-

dustrijski vohun, se niso brigali

zanj, ko je prišel v nesoglasje s

postavanimi.

Japonci zapuste Šantung 5. t.

ingredi v Mexico Cityju.

Mexico City, 2. dec. — Demon-

stracijski, ki so jih aranžirali Ko-

operativi v četrtek zvečer, so

končale opolnoči s krvavo bitko,

v kateri je bilo 22 oseb ubitih in

okrog 200 ranjenih. Demonstracijski

so bile naperjene proti mestni upravi, ki je zakrivila, da vodo-

vod v delu in je v mestu veliko

pomanjkanje pitne vode. Jutri so

se imelo vršiti volitve novih ob-

činskih odbornikov in župana, to-

da vlada je odgovrla volitve na

poznejši čas vsled sedanjih nemiri

in zvezne čete patruljirajo u-

lice.

Med ubitimi so večinoma delave-

ci in voditelji delavskih organiza-

cij so danos razglasili splošno

stavko, dokler niso pokopani njih

ubiti tovariji. Nemiri se se niso

polegli in bati se je novih izbru-

hov čes nedelj.

Japonci zapuste Šantung 5. t.

ingredi v Mexico Cityju.

Tokijo, 2. dec. — Uradno por-

čajo, da sta Japonska in Kitajska

podpisali pogodbo glede Šan-

tunga. Dne 5. decembra odidejo

več japonces čete iz Šantunga in

Kitajska prevzamejo province pod

svojo oblast. Nekatere stvari so

niso rešene in pogajanja se bodo

nadaljevala po izpraznitvi.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Dvesto nameščencev Oliver Mining Co. v Hibbingu, Minn., je bilo te dni odpuščenih, ko je bila zaključena letošnja serija odpisovanja rade po jazerih. V prihodnjih dveh tednih bo odpuščenih še več delavev.

Resultat stavkovskega dela, V St. Paulu, Minn., se je rezultat lubrikator pri lokomotivi, katerega je bila popravljala stavkovska in strojevna ter kurja sva občela težko ranjena.

Amerišanov ne marajo v rud-

nikih! Oglasi, s katerimi dečedov-

bavne agencije v New Yorku i-

čajo rudarje za trdo premogov-

nilec v Pensylvaniji, so vedno iz-

hajajo v newyorskih listih. Agen-

ture izrecno pravijo, da ne mar-

ajo Američanov za delo, pač pa

majno prednost Poljaki, Rusi, Ma-

đari, Litvinci, Hrvatje in Ška-

dinavci.

Konvencija I. W. W. Poročila

glavnih odbornikov in postavil

zgodnjih letnih rezervnih skupin

zgodnjih letnih rezervnih skupin

zgodnjih letnih rezervnih skupin

